

училището, насѣдали на земята, или на дѣскитѣ въ самата и една прѣподавателна стая, ако врѣмето е дѣждовно. Лѣтно врѣме — въ дългитѣ дни — обѣдътъ ставаше два пжти, първа пладня и втора, а врѣмето помежду тѣхъ, освѣнъ малко тичанье и гюрутии, бѣше оирѣдѣлено за сънна почивка, — да спимъ; това бѣше обязательно. Всѣкой ученикъ ще легне тамъ, гдѣто се намира на голитѣ дѣски да спи, ще не ще, или просто да жуми и мирува, иначе, ако не самъ даскала, то поставения отъ него *надзирателъ* съ прѣчката въ ржка ще науми на непослушния, че трѣбва да се подчини на принудителната почивка, която можеше да се прѣкрати само съ издрѣнкванието на звънеца, както ставаше и съ започванието ѝ. Зимно врѣме, освѣнъ книгата си, всѣкой ученикъ ще донесе подъ мишница и едно дърво. Съ така събранитѣ дървета се затопляше килийната печка за прѣзъ деня. Тогива се промѣняваше и программата на обѣда и спаньето, които вече нѣмаха мѣсто въ прѣподавателната даскалска стая, гдѣто цѣлия кратъкъ зименъ день се прѣкарваше съ заглушителното гласно изучаване на *матимитѣ*. Лѣтното врѣме, при растворени врата и прозорци, крясккътъ на четението не бѣше толкова голѣмъ; четеньето ставаше по нѣкога и вънъ стаята на открито небе. Но зимно врѣме тоя крясккъ траеше цѣлъ день акомпаниранъ и отъ виковетѣ на даскала, а по нѣкога и отъ плющението на прѣчката му върху гърбоветѣ или прѣзъ ржцѣтѣ на дѣцата. — Бре, ти тамъ, какво правишъ; защо не си четешъ *матимата*? Крѣсваше даскала и ударѣше съ прѣчката върху дѣскитѣ. И велегласното изучаване на *матимата* (тогива думата *урокъ* още не се знаеше какво нѣщо е) се усиливаше по цѣлата скамейка, сирѣчь въ цѣлата стая. За допълнение на картината трѣбва да кажъ, че тая скамейка състоеше отъ прости дѣски неудѣлани, наредени край стѣнитѣ на стаята на каменни подложки. Пишехме и на плака по написания примѣръ отъ даскала нѣколко букви — черковни попки, и освѣнъ тѣхъ нищо друго не се позволяваше на ученицитѣ да пишжтъ; иначе прѣчката заиграваше по прѣтитѣ имъ. Авъ не правѣхъ исклучение отъ туй правило.

— Я гледай, не си пиши *матимата*, ами седналъ да драци кончета и човѣчета, викваше даскала и — бързай тогива да криешъ ржцѣтѣ си отъ прѣчката му.